

DOI: 10.18524/2307-4558.2022.38.269915

УДК 378:159.955:811.161.1'373.2/.42

ЧЕНЬ Шаосюн,

кандидат філологічних наук, старший викладач факультету російської мови Інституту іноземних мов Хучжоуського університету; Друга Східна дорога, 759, м. Хучжоу, 313000, провінція Чжецзян, КНР; тел.: +86 186 21792342; e-mail: aljosha@126.com; ORCID ID: 0000-0002-2101-9742

ПРО ДЕЯКІ ШЛЯХИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ПАРОНІМІЇ У НАВЧАННІ ФІЛОЛОГІВ — ФАХІВЦІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Анотація. *Мета* цього дослідження — показати на конкретному прикладі зіставлення значень термінів-паронімів *ономасіологія* і *ономастика* можливості формування науково-гуманітарного мислення студента-філолога в процесі ознайомлення з теорією слова. *Об'єктами* вивчення є ситуації використання процесів і історії становлення ономасіології і ономастики як самостійних наукових напрямів мовознавства в технологіях розвиваючого навчання, пов'язаних

з формуванням науково-гуманітарного мислення студента. **Предмет** дослідження — шляхи розвитку наукового мислення початківця дослідника і прищеплення інтересу до наукової роботи при знятті труднощів у розумінні термінів-паронімів. Використано **методи** емпіричного, фонетичного, семантичного, порівняльного, структурного аналізу, наукової дидактики, описовий метод, деякі процедури методу дидактичного експерименту. У **результаті** проведеної роботи проаналізована і описана технологія розвиваючого навчання студентів-філологів, яка витікає з необхідності зняття труднощів розуміння термінів-паронімів українського мовознавства *ономасіологія* і *ономастика* та російського мовознавства *ономасіологія* і *ономастика*. **Висновок.** Зняття труднощів у розумінні лінгвістичних термінів-паронімів є ефективним засобом у процесі розвитку у студентів-філологів емпіричного, теоретичного, професійного та наукового мислення. Цей засіб можна активно використовувати в педагогіці вищої школи як одну з **перспективних** технологій розвиваючого навчання професії.

Ключові слова: власне ім'я, ономастика, ономасіологія, українська мова, російська мова, онімна лексика, об'єкт дослідження ономастики, об'єкт дослідження ономасіології.

Постановка проблеми. Будь-який студент, вивчаючи лексикологію української або російської мови, стикається з вельми схожими однокореновими термінами-паронімами: «ономастика» і «ономасіологія» (рос. «ономастика» / «ономасіологія»). Навіть визнаючи найвужчий підхід до розуміння паронімії, коли до паронімів відносять тільки однокореневі слова однієї частини мови з наголосом на одному складі (оскільки слово *ономасіологія* складне, в ньому два наголоси: основний на шостому, а додатковий — на третьому складах), але позначають різні поняття [7], ці слова є паронімами, тобто дуже близькими за звучанням і походженням, але різними за значенням, а тому мають умови для плутанини при вживанні в мовленні. Зрозуміло, завдання педагога — зняти труднощі в розумінні цих термінів і понять, які ними позначені. Діяти в цій ситуації можна по-різному: просто описати відмінності у тлумаченні або представити, крім тлумачень, етимологію обох термінів. Однак це може ще більше заплутати студента і не усуне випадковості протилежного використання термінів. Отже, в своїй педагогічній практиці ми спробували відразу дві проблеми: усунути плутанину між словами *ономасіологія* і *ономастика* (рос. *ономасіологія* / *ономастика*) в мовленні студентів і розвинути у них інтерес до ономасіологічних і ономастичних досліджень. У процесі дидактичного експерименту ми застосовуємо деякі прийоми технологій розвивального навчання.

Зв'язок із суміжними дослідженнями. У своєму дослідженні ми виходимо з положень про те, що проблемне навчання — це розвивальне навчання, в якому поєднано систематичну самостійну пошукову діяльність учнів із засвоєнням ними готових висновків науки, а перевагами такого навчання є те, що «студенти вчать мислити логічно, науково, їх знання легше перетворюються в переконання, бо навчальний матеріал стає більш доказовим. У роботі ми послуговувалися деякими зауваженнями, що були висловлені авторитетними вченими, дослідниками питання проблемного навчання та сучасних систем і технологій розвивального навчання: Р. С. Альтшуллером, В. І. Андрєєвим, В. П. Волковим, Т. В. Кудрявцевим, О. М. Матюшкіним, М. М. Скаткіним, А. В. Хуторським [напр.: 1; 2; 13; 18] і деякими іншими дослідниками.

Формулювання завдань. Мета цього дослідження — показати на конкретному прикладі зіставлення змісту термінів-паронімів *ономасіологія* і *ономастика* (рос. *ономасіологія* / *ономастика*) можливості формування науково-гуманітарного мислення студента-філолога в процесі вивчення теорії слова. Об'єктом вивчення стали можливості використання в технологіях розвивального навчання, пов'язаних із формуванням науково-гуманітарного мислення студентів, процесів становлення ономасіології і ономастики як самостійних наукових напрямів мовознавства. Предмет дослідження — шляхи розвитку наукового мислення початківця дослідника і прищеплення інтересу до наукової роботи в ситуації зняття труднощів у розумінні термінів-паронімів. Використано методи емпіричного, фонетичного, семантичного, порівняльного, структурного аналізу, наукової дидактики, описовий метод, деякі процедури методу дидактичного експерименту.

Виклад основного матеріалу. Досвід роботи зі студентами-русистами в напрямку вивчення засад наукових лінгвістичних знань свідчить про те, що за умови своєчасного пояснення розбіжностей *ономасіології* і *ономастики* як різних мовознавчих напрямів вдається не тільки уникнути плутанини у використанні термінів, а й мотивувати учнів до вивчення специфіки кожного із названих цими термінами мовознавчих напрямів.

Як відомо, підґрунтям ономасіології є теорія номінації. Визначаючи специфіку, завдання, об'єкт вивчення і загальні поняття цього лінгвістичного напрямку, у викладача виникає потреба показати значення для номінації певних предметів, явищ, подій, процесів, дій, ознак закономірностей когнітивної лінгвістики, психолінгвістики, лінгвокультурології, лексикології, дериватології.

Завдяки простому та зрозумілому поясненню студенти пізнають та засвоюють складне, уникаючи шоку від нагромадження нових незнайомих термінів. Саме тому на наступному етапі введення в ономасіологію доцільно представити різні думки про загальні ономасіологічні поняття, продумавши систему презентації цих точок зору і прикладів практичного застосування закономірностей у хронологічному або іншому зручному для сприйняття й розуміння порядку.

Наприклад, можна почати зі згадки про те, що ономасіологія зародилася в самому кінці XIX століття, на етапі переходу лінгвістики від домінування порівняльно-історичної наукової парадигми до домінування нової тоді системно-структурної парадигми. Вона тісно була пов'язана з етимологією, оскільки ставила перед собою завдання відповісти на питання про те, чому та чи інша життєва

реалія називається саме так, а не інакше. До становлення ономасіології були причетні австрійські вчені Адольф Цаунер (Adolf Zauner), який в 1902 році опублікував дослідження про найменування частин тіла людини в романських мовах, Рудольф Мерінгер (Rudolf Meringer) і Хуго Шухардт (Hugo Schuchardt), які організували в першій третині XX століття рух «Слова і речі» («Wörter und Sachen»). Метою вчених було об'єднати лінгвістів навколо ідеї, згідно з якою вивчення слова та його історії повинно здійснюватися паралельно з вивченням об'єкта, який воно позначає. Цікаво для учнів і те, що в Західній Європі і США в рамках ономасіології в першій половині 20 століття розвинувся такий напрям, як *лінгвогеографія*. Було створено багато лінгвістичних атласів європейських країн та США [20]. Слід зазначити, що в російському мовознавстві багато питань лінгвогеографії було вивчено на 100 років раніше в рамках діалектології на базі методології порівняльно-історичної наукової парадигми.

Цінним для виховання самостійності наукового мислення студента є показ того, як народжується новий науковий напрям і система його основоположних понять. У зв'язку з цим, говорячи про ономасіологію, обов'язково слід указати на те, як вчені зіставляють завдання близьких між собою семасіології і ономасіології. На це вказували ще Адольф Цаунер і Франц Дорнзайф (Franz Dornseiff). Розмежовуючи ці два аспекти вивчення лексичної семантики, вони відзначали, що *семасіологія* стосується слова і вивчає, як означуване пов'язано з означенням, а *ономасіологія* досліджує причину закріплення в мові слова для позначення певного поняття. У середині XX століття Ф. Дорнзайф запропонував семасіологією називати аналіз «від звучання до змісту», а ономасіологією — аналіз «від змісту до виразу» [цит. за: 8, с. 53]. Засновник Празького лінгвістичного гуртка і один з авторів теорії номінації Вілем Матезіус визначав завдання ономасіології як «вивчення засобів і способів називання окремих елементів дійсності» [10, с. 54], А. Х. Шухардт заявляв про необхідність розрізняти історію позначення і історію значення слова [цит. за: 19, с. 50]. Аналізуючи номінативний аспект мовленнєвої діяльності, О. В. Суперанська вважала головною метою процесу породження мови пошук належної мовної форми для вираження думки та її змісту [16, с. 13].

На прикладі ономасіології зручно показати шляхи розвитку лінгвістики в другій половині XX століття і на сучасному етапі просування наукового знання. Для цього можна використовувати аналіз декількох розробок у сфері ономасіологічної теорії, представлених у цей період авторитетними вченими, серед яких Т. М. Ніколаєва [14, с. 53], Н. Д. Аругюнова [3], А. А. Уфимцева [17], Ю. М. Караулов [12] та інші. З кінця 1960-х років відбувається розширення меж ономасіології, з'являються нові об'єкти дослідження: від власних імен — до імен загальних, від дослідження окремих слів, предметів і явищ навколишньої дійсності до аналізу позначення цілих ситуацій і подій [12, с. 123]. За словом закріплюється основна функція одиниці номінації в мові — номінативна. Ю. М. Караулов дає розширене визначення ономасіології, виокремлюючи в ній такі частини: «... вчення про імена, класифікація імен, засоби і способи їх творення», вчення про функції мови у всіх їх аспектах і проявах, вчення про номінативну діяльність людини та її роль «у мовній діяльності й системі мови в цілому» [12, с. 127–128].

Мислячим студентам, які усвідомлено обрали свою спеціальність, завжди цікаво знати, як виникають і відходять на периферію різні напрями цієї спеціальності, як відбувається процес еволюції знань, удосконалюються шляхи практичного застосування досягнутого. Питання ономасіології часто стають об'єктом п'ятихвилинок розважальної лексикології. Аби правильно й швидко розповісти учням про причини тієї чи іншої номінації, важливо володіти не тільки етимологічними знаннями, а й різними прийомами семантизації слів, серед яких найбільшу цінність для розвитку когнітивного мислення студентів-філологів мають прийоми використання внутрішньої форми слова, його словотворчої цінності, прийом «сніжного кому» і деякі інші.

Зіставляючи ономастику і ономасіологію, викладач може обмежитися зауваженням про те, що об'єктом вивчення ономастики є тільки власні імена. Але ж для студента це прозвучить непереконливо. Будь-який мислячий філолог розуміє, що в такому випадку ономастика — це розділ ономасіології. Насправді, так і було. Слід показати ще одну історію становлення самостійного лінгвістичного наукового напрямку з розділу іншого напрямку з метою, по-перше, вивчення способів структурування й систематизації наукових знань про мову; по-друге, для усвідомлення різниці між номінативною функцією імен-позначень в мовленні і дефінітивною функцією імен-термінів, з одного боку, і ідентифікаційною функцією власних імен, що протиставлені першим і другим, з іншого боку [10, с. 51]; по-третє, — з метою навчати студента визначати подібності та відмінності в методології дослідження різних лінгвістичних об'єктів.

Відомо, що в процесі розвитку ономасіології відбувалося перманентне зіставлення власних імен з іменами загальними. Результатом частих протиставлень апеллятивної лексики іменам власним у 1930-ті роки стало виокремлення ономастики в самостійну галузь лінгвістики [17, с. 47]. Були розмежовані об'єкти вивчення: для ономасіології це стали апеллятиви, для ономастики — власні імена. Минуло майже півстоліття з того часу, коли в 1886 році хорватський філолог-славист Томіслав Маретич уперше використав термін «ономастика» для найменування наукового напрямку, що вивчає імена людей [11, с. 105]. Сьогодні цей об'єкт уже в рамках ономастики вивчає антропоніміка як один із розділів ономастики. Крім антропоніміки, в ономастиці вже до 1980-х років виникло багато інших

розділів, що є її сегментами. Сегменти ономастики називаються відповідно до категорії розглянутих власних імен [10, с.50]: *топоніміка* (< грец. *topos* — «місце, місцевість» і *опута* — «ім'я», «назва» [4, с. 215]) — вивчає топоніми) — власні назви географічних об'єктів; *космоніміка* — вивчає космо-німи, тобто наукові і народні найменування зон космічного простору: сузір'їв, галактик; *астроніміка* — назви космічних об'єктів і окремих небесних світил (астроніми); *зооніміка* — клички тварин (одна із груп зоонімів); *хрематоніміка* — власні імена предметів матеріальної культури (хрематоніми < грец. «річ, предмет» або ктематоніми < грец. «справа» [9, с. 11]); *теоніміка* — імена богів і божеств будь-якого пантеону (теоніми) і міфічних істот (міфоніми); *ергоніміка* — найменування ділових об'єднань людей (ергоніми, емпороніми, фірмоніми, тобто назви магазинів, фірм, перукарень, ресторанів, кафе, благодійних організацій, клубів тощо); *прагматоніміка* — розділ ономастики, який вивчає найменування продуктів харчування, одягу, взуття, домашнього начиння, різних товарів (прагматоніми), парфумерної продукції (парфумоніми), ароматів (одороніми) та інших результатів практичної діяльності людини; *хрононіміка* — назви відрізків часу (хрононіми; наприклад: *епоха Відродження, Середньовіччя, День Перемоги, Новий рік*); *анемоніміка* — назви стихійного лиха: ураганів, циклонів, тайфунів (анемоніми; наприклад: урагани *Бетсі, Аліса, Флора*) [5, с. 7]; *ідеоніміка* — найменування художніх, наукових та інших творів літератури і мистецтва (ідеоніми) [3, с. 322], інші розділи.

Людина, яка засвоїла різницю між ономасіологією і ономастикою та вміє критично мислити, іноді негативно ставиться на дроблення наукових напрямів і напрямків. Аби попередити розвиток таких думок або переконати того, хто вже їх висловив, слід використовувати незаперечний аргумент на користь ономастики як самостійного лінгвістичного напрямку: власні імена в кількісному плані складають величезний пласт своєрідної лексики зі своєю головною ідентифікувальною функцією. Уже хрестоматійними стали дані Шведських ономастів про те, що в їхній країні, яка за площею лише п'ята в Європі з низькою щільністю населення (25,5 осіб на 1 км²), налічують близько 12 мільйонів топонімів. Значною є і кількість ергонімів, хрематонімів, прагматонімів і багатьох інших онімів, особливо з урахуванням застарілих.

Зрозуміло, що в науковому гуманітарному дослідженні «неминуче відбувається диференціація понять» на значно дрібніші, що в подальшому призводить до зайвого або нечіткого, непослідовного термінування понять [6, с. 113]. Подібні приклади є в ономастиці, проте викладач вищої школи зобов'язаний показати студенту основні ціннісні орієнтири наукового напрямку і навчити звіряти за ними результати нових досліджень.

Сучасна ономастика стала одним з найбільш цікавих напрямів мовознавства, який приваблює своїми методами і результатами досліджень людей різних соціальних верств суспільства, літераторів і літературознавців, публіцистів і журналістів, рекламістів, правознавців, чиновників, виробників всілякої продукції, дітей і дорослих. Адже ономастика сьогодні вивчає багатий спектр різних власних імен і закономірностей їх виникнення й функціонування в різних соціальних, політичних, національних, регіональних умовах. Її об'єктами є історія виникнення онімів, мотиви їх використання в будь-якому класі імен в кожній мові, переходи онімів з одного класу в інший (трансонімізація), територіальне, соціальне та мовне поширення, різні трансформації. Фахівцям того чи іншого профілю потрібні знання в галузі психологічної природи функціонування власних імен в різних шарах суспільства, випадки їх табування, юридичний статус, закономірності й авторські або жанрові особливості використання власних імен в художньому тексті, в різних мовних ситуаціях. Ономастика досліджує Фонетичні, морфологічні, словотворчі, семантичні, етимологічні та інші аспекти ономастикону [3, с. 310].

Зазначимо, що виховання інтересу до об'єктів вивчення ономастики розвиває індивідуальну картину світу будь-якої людини, оскільки цей розділ лінгвістики розглядає власні імена в різних аспектах: 1) географічному (визначення впливу географічного середовища на вибір оніма, дослідження міграції імен, встановлення ономастичних ареалів); 2) лексикографічному (опис онімів в ономастичних словниках); 3) логічному (прояв способів співвідношення власного імені та позначеного ним поняття, об'єкта); 4) психологічному (з'ясування впливу оніма на поведінку людини, встановлення онімізації та перейменування, аналіз психологічної функції власного імені в тексті); 5) семіотичному (вивчення функціонування онімів в інших знакових системах, дослідження проєкції власних імен в матеріальній і духовній культурі народу, його історії); 6) когнітивному (аналіз онімів у проєкції на структуру й операції свідомості); 7) соціологічному (опис екстралінгвістичних факторів вибору онімів) та ін. [6, с. 50]. На нашу думку, лише те, що кілька десятиліть науковці різних галузей знань вели суперечку про те, чи є ономастика самостійною мовознавчою дисципліною (зі своїми засобами досліджень), або допоміжною стосовно географії, історії, лінгвістики, археології, етнографії, країнознавства та ряду інших наукових напрямів, свідчить про різноманітність знань того, хто захоплений ономастикою.

Висновки. Таким чином, наше дослідження, у перебігу якого була проаналізована й описана технологія розвивального навчання студентів-філологів, заснована на необхідності зняття труднощів у розумінні термінів-паронімів *ономасіологія* і *ономастика* (рос. *ономасиология* / *ономастика*), свідчить про те, що зняття труднощів в розумінні лінгвістичних термінів-паронімів є ефективним

засобом у процесі розвитку у студентів-філологів емпіричного, теоретичного, професійного й наукового мислення. Це засіб можна активно використовувати в педагогіці вищої школи як одну із перспективних технологій розвивального навчання професії.

Л і т е р а т у р а

1. Альтшуллер Г. С. Найти идею : Введение в ТРИЗ-теорию решения изобретательских задач. Москва : Альпина Бизнес Букс, 2007. 400 с.
2. Андреев В. И. Педагогика высшей школы. Инновационно-прогностический курс : учеб. пособие. Казань : Центр инновационных технологий, 2013. 500 с.
3. Арутюнова Н. Д. Номинация и текст. *Языковая номинация (виды наименований)*. Москва : Наука, 1977. С. 304–357.
4. Большой фразеологический словарь русского языка. Значение. Употребление. Культурологический комментарий / Отв. ред. д-р филол. наук В. Н. Телия. Москва : АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2006. 784 с.
5. Большой энциклопедический словарь. Языкознание / Гл. ред. В. Н. Ярцева. Москва : Большая Российская энциклопедия, 1998. 683 с.
6. Бондалетов В. Д. Русская ономастика : Учеб. Пособие. Москва : Просвещение, 1983. 224 с.
7. Вишнякова О. В. Паронимы современного русского языка. Москва : Русский язык, 1981. 247 с.
8. Есакова М. Н., Кольцова Ю. Н. Имя собственное как знак, характеризующий качество предмета. *Материалы III междунар. научно-практич. конф. «Русский язык в современном мире : традиции и инновации в преподавании русского языка как иностранного и переводе*. Салоники, 2013. С. 386–393.
9. Жеребило Т. В. Словарь лингвистических терминов. 5-е изд., испр. и доп. Назрань : Пилигрим, 2010. 486 с.
10. Зарицкий Н. С., Мухамедова Л. Г. Система способов образования номинативных единиц в русском языке. *Русское языкознание*. Киев : Либідь, 1990. С. 50–56.
11. Захаренко И. В. К вопросу о каноне и эталоне в сфере прецедентных феноменов. *Язык, сознание, коммуникация* : Сб. статей. Москва : Филология, 1997. Вып. 1. С. 104–114.
12. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность. Москва : ЛКИ; УРСС Эдиториал, 2010. 264 с.
13. Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении. Москва : Директмедиа Паблишинг, 2008. 392 с.
14. Николаева Т. М. Актуальное членение — категория грамматики текста. *Вопросы языкознания*. 1972. № 2. С. 43–55.
15. Степанов Е. Н. Лексическая и семантическая дистрибуция существительных лексико-семантического поля «атмосферные осадки» в русском языке : методический аспект. *Одеска лінгвістична школа : інтеграція підходів : колективна монографія*. Одеса : ПолиПринт, 2016. С. 63–78.
16. Суперанская А. В. Языковые и внеязыковые ассоциации собственных имён. *Антропонимика* : Сб. науч. тр. Москва : Наука, 1970. С. 7–17.
17. Уфимцева А. А. Типы словесных знаков (Вопросы семиотической природы словесных знаков). Москва : УРСС, 2020. 208 с.
18. Хуторской А. В. Современная дидактика : Учеб. пособие. 2-е изд., перераб. Москва : Высш. шк., 2007. 639 с.
19. Шумарина Т. Ф. Коннотативная структура антропонимических форм в речевой коммуникации. *Актуальные вопросы русской ономастики*. Киев : МК ВО, 1988. С. 50–56.
20. Onomasiology. *Academic Dictionaries and Encyclopedias*. URL : <https://en-academic.com/dic.nsf/enwiki/771647/>

References

1. Altshuller, G. S. (2007), *Finding an idea : An introduction to the TRIZ theory of inventive problem solving [Найти идею : Введение в ТРИЗ-теорию решения изобретательских задач]*, Alpina Business Books Publishing, Moscow, 400 p.
2. Andreev, V. I. (2013), *Pedagogy of higher school. Innovation and prognostic course : study guide [Педагогика высшей школы. Инновационно-прогностический курс : учеб. пособие]*, Center of Innovative Technologies, Kazan, 500 p.
3. Arutyunova, N. D. (1977), "Nomination and text", *Language nomination (types of names)* ["Номинация и текст", *Языковая номинация (виды наименований)*], Nauka Publishing House, Moscow, pp. 304–357.
4. Teliya, V. N. (ed.) (2006), *A large phraseological dictionary of the Russian language. Meaning. Usage. Cultural-linguistic commentary [Большой фразеологический словарь русского языка. Значение. Употребление. Культурологический комментарий]*, AST-PRESS BOOK, Moscow, 784 p.
5. Yartseva, V. N. (ed.) (1998), *A large encyclopedic dictionary. Linguistics [Большой энциклопедический словарь. Языкознание]*, The Great Russian Encyclopedia Publishing, Moscow, 683 p.
6. Bondaletov, V. D. (1983), *Russian onomastics : Textbook [Русская ономастика : учеб. пособие]*, Prosveshchenie Publishing House, Moscow, 224 p.
7. Vishnyakova, O. V. (1981), *Paronyms of the modern Russian language [Паронимы современного русского языка]*, Russian Language Publishing House, Moscow, 247 p.
8. Esakova, M. N., Kol'tsova, Yu. N. (2013), "Proper name as a sign characterizing the quality of an object", *Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference The Russian Language in the Modern World : Traditions and innovations in teaching Russian as a Foreign language and translation* ["Имя собственное как знак, характеризующий качество предмета", *Материалы III междунар. науч.-практич. конф. «Русский язык в современном мире : традиции и инновации в преподавании русского языка как иностранного и переводе*], Thesaloniki, pp. 386–393.
9. Zherebilo, T. V. (2010), *Dictionary of linguistic terms*, 5th ed., corr. and add. [*Словарь лингвистических терминов*, 5-е изд., испр. и доп.], Pilgrim Publishing House, Nazran, 486 p.
10. Zaritsky, N. S., Mukhamedova, L. G. (1990), "The system of ways of nominative units formation in the Russian language", *Russian linguistics* ["Система способов образования номинативных единиц в русском языке", *Русское языкознание*], Lybid' Publishing House, Kiev, pp. 50–56.

11. Zakharenko, I. V. (1997), “On the question of the canon and the standard in the field of precedent phenomena”, *Language, consciousness, communication* : Collection of articles [“K voprosu o kanone i etalone v sfere pretsedentnykh fenomenov”, *Yazyk, soznanie, kommunikatsiya* : Sb. statey], Philology Publishing, Moscow, issue 1, pp. 104–114.
12. Karaulov, Yu. N. (2010), *Russian language and lingual personality [Russkiy yazyk i yazykovaya lichnost’]*, LKI; URSS Editorial, Moscow, 264 p.
13. Matyushkin, A. M. (2008), *Problematic situations in thinking and learning [Problemnyye situatsii v myshlenii i obuchenii]*, Directmedia Publishing, Moscow, 392 p.
14. Nikolaeva, T. M. (1972), “Actual division is a category of text grammar”, *Topics in the study of language* [“Aktual’noye chlenenie — kategoriya grammatiki teksta”, *Voprosy yazykoznavaniya*], No. 2, pp. 43–55.
15. Stepanov, Ie. N. (2016), “Lexical and semantic distribution of nouns of the lexico-semantic field “atmospheric precipitation” in the Russian language : methodological aspect”, *Odessa linguistic school : integration of approaches* : collective monograph [“Leksicheskaya i semanticheskaya distributsiya sushchestvitel’nykh leksiko-semanticheskogo polya “atmosfernyye osadki” v russkom yazyke : metodicheskii aspekt”, *Ódes’ka línkhvístychna shkola : íntehrátсия pídkhodiv* : kolektyvna monohrafiya], PolyPrint Publishing House, Odessa, pp. 63–78.
16. Superanskaya, A. V. (1970), “Linguistic and extra-linguistic associations of proper names”, *Anthroponymy* : Collection of scientific works [“Yazykovyye i vneyazykovyye assotsiatsii sobstvennykh imyon”, *Antroponimiya* : Sb. nauch. trudov], Nauka Publ. House, Moscow, pp. 7–17.
17. Ufimtseva, A. A. (2020), *Types of verbal signs (Questions of the semiotic nature of verbal signs) [Tipy slovesnykh znakov (Voprosy semioticheskoy prirody slovesnykh znakov)]*, URSS Publishing House, Moscow, 208 p.
18. Khutorskoy, A. V. (2007), *Modern didactics* : Textbook, 2nd ed., modified [Sovremennaya didaktika : ucheb. posobie, 2-e izd., pererab.], Vysshaya shkola Publishing House, Moscow, 639 p.
19. Shumarina, T. F. (1988), “Connotative structure of anthroponymic forms in speech communication”, *Topical issues of Russian onomastics* [“Konnotativnaya struktura antroponimicheskikh form v rechevoy kommunikatsii”, *Aktual’nyye voprosy russkoy onomastiki*], Methodical Cabinet of Higher Education Press, Kiev, pp. 50–56.
20. “Onomasiology”, *Academic Dictionaries and Encyclopedias*. Available at : <https://en-academic.com/dic.nsf/enwiki/771647/> (date of access: September, 17, 2022).

CHEN Shaoxiong,

Candidate of philological Sciences (Ph.D.), Senior Lecturer of the Russian language faculty of the Huzhou University, Institute of foreign languages; 2nd Eastern Road, 759, Huzhou, 313000, Zhejiang province, China; phone: +86 186 21792342; e-mail: aljosh@126.com; ORCID ID: 0000-0002-2101-9742

ON SOME WAYS TO SOLVE THE PROBLEM OF TERMINOLOGICAL PARONYMY IN THE TRAINING OF PHILOLOGISTS-SPECIALISTS IN FOREIGN LANGUAGES

Summary. The *purpose* of this study is to show by a concrete example the comparison of the meanings of the terms-paronyms *onomasiology* and *onomastics* the possibilities of forming scientific and humanitarian thinking of a philologist student in the process of familiarization with word theory. The *objects* of study are situations of using the processes and history of the formation of onomasiology and onomastics as independent scientific directions of linguistics in technologies of developing learning related to the formation of scientific and humanitarian thinking of the student. The *subject* of the research is ways to develop scientific thinking of a novice researcher and instill interest in scientific work while removing difficulties in understanding terms-paronyms. *Methods* of empirical, phonetic, semantic, comparative, structural analysis, scientific didactics, descriptive method, and some procedures of the didactic experiment method are used. As a *result* of the work, the technology of developing training of philological students is analyzed and described, which follows from the need to remove difficulties in understanding the terms-paronyms onomasiology and onomastics. *Conclusion.* Removing difficulties in understanding linguistic terms-paronyms — is an effective tool in the development of empirical, theoretical, professional and scientific thinking among students-philologists. This tool can be actively used in Higher School pedagogy as one of the promising technologies for developing training in the profession.

Key words: proper name, onomastics, onomasiology, Ukrainian language, Russian language, onym vocabulary, object of research onomastics, object of research onomasiology.

Статтю отримано 28.09.2022 р.